

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 korona. — Fél évre 4 korona. Negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes példány ára 20 fillér. —</p>	<p>Felelős szerkesztő: BÁRVÁRTH GYULA.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Igmándy-utca 60 szám. Kéziratot vissza nem adunk. — Nyílt-tér garmond sora 40 fillér. —</p>
---	---	---

Magyar érzés.

(F. É.) Nagy nemzetek sajátsága, hogy nyelvükhöz, szokásaikhoz, intézményeikhez, hagyományaikhoz határtalan fanatizmussal ragaszkodnak. Minden egyes cselekedetük, minden ténykedésük kifejezi ezt a határtalan rajongást, melylyel nemzetükhöz, nyelvükhöz való tartozást dokumentálni akarják. Külföldön ezt az érzést sovinizmusnak nevezik. Senki azon meg nem ütődik, senki abban valami különöset, vagy esetleg műveletlenséget nem lát, sőt épen hazafiasnak minősítik az ebbeli érzelmeket.

A nagy nemzetek csapatában, a németek, angolok, francziák, olaszok, között, talán a legműveltebb nációnál, a francziáknál találjuk ezt az érzelmet a leginkább kifejlődve és senkinek sem fog eszébe jutni ezért a nagy francia nemzetet barbarizmussal, balkanizmussal megvádolni.

S mit tapasztalunk nálunk. Minálunk magyaroknál, kik a sorstól már amugy is sujtva vagyunk, hogy telje-

sen idegen, polyglot nemzetektől, de még nemzetiségiectől is vagyunk körülveve, kik az évszázados küzdelmekben, melylyel a kereszténység uralmát igyekeztünk megvédeni a török és tatár előtt, száz sebből vérezve csak nagyon kis mértékben tarthattunk lépést a többi nemzetek szaporaságával, minálunk, ha törvény útján, avagy társadalmi téren a magyarság, a magyar érzelmek védelmére kelünk, azonnal a barbarizmus, a műveletlenség vádjával sujtanak, csak azért, mert fejlődésünket további lételünkre fontos, és imminensen veszélyeztető áramlatoktól akarjuk megvédeni szegény és egyedül álló nyelvünket, sajátosságainkat.

A sovinizmus Magyarországon tilos. Németországban meg van engedve, hol 52 millió egységes németnyelvű állampolgár áll őrt a német nyelv, kultúra fennmaradásán, ott meg van s meg volt engedve, hogy Elzász-Lotharingiában, melyet a francziáktól hódított el s melynek lakói tiszta franczia, nyelvű emberek, meg volt engedve, hogy Porosz-Lengyelországban, melynek lakói tiszta lengyel ajkú állampolgárok a kö-

teles német nyelvű oktatás törvény útján való behozatala. Nálunk, magyarföldön, azon a területen, melyet őseink vérük hullajtásával szereztek, megvédtek török tatár, német ellen, nálunk a világsajtó azonnal a nemzeti-ségek pártjára áll, azoknak a párjára, kik részben titkon becsempészték magukat, a magyarok védte területre, részben a Habsburg királyok jóvoltából bekoldulták magukat országunkba, mihelyt a legcsekélyebb eszközöket akarjuk alkalmazni magyarságunk, nyelvünk megerősítésére.

Pedig be bizonyított tény, épen a történelem bizonyítja, hogy csak az a nemzet, az az ország képes megküzdeni ugy politikailag, mint gazdaságilag többi versenytársaival, melynél egységes nyelv, egységes akarat párosul.

A polyglot országok sorsa, az elmulás, beleolvadás, megsemmisülés.

A magyar érzés fejlesztése azt hisszük minden egyes magyar állampolgár első s legszentebb kötelessége, s legyen az bármily nyelvű, érzelmeiben magyarnak kell lennie, különben nem tűrjük meg abban az országban,

Kolozsi Mihály levele.

Irta: Szász József.

Elköltöztek már messze délre a vándormadarak. A fákról is lehullottak az elsárgult levelek. Itt-ott szomorkodik csak egy-néhány az ágakon, s ezeket lassan zörgettetni, pörögtetni az északi szellő. Vége az ősznek: itt van a tél.

Nem tiszta hóköpenyébe köszöntöt be, hanem lucskosan, sárosan. Egy álló hét óta szakadatlan esik az eső, s Isten a megmondhatója, hogy még mindig esik, hisz olyan sötét felhők ülnek az égen, mint a gyűlölet.

Mit csinál ilyen időben a katona? Talán unatkozik? Talán az eső halk suhogását hallgatva, bodor füstöt ereget pipájából,

miközben kibámul a kaszárnya ablakán a nagy végtelenségbe s elábrándozik, hogy mit csinálhatnak otthon szép Magyarországon jó apja, édes anyja, hű szeretője.

Nem unatkozik. Nem is ábrándozik. De még csak nem is pipázik. Szeretne ugyan unatkozni is, ábrándozni is, meg pipázni is: de nincs hozzá ideje. Kirukkolást parancsolt kapitány ur Komorovesák.

Mogorván magára szedi köpenyegét, a köpenyeg fölé borjút, fegyverét a katona. Aztán neki vág esőnek, viharoknak. Nem kérdi: hova, meddig kell gyalognia? Ha átázott ruhája, ha esontjait is átfázta a hideg szél: mindegy már neki, husz kilométerre megy, avagy harmincra.

De az is igaz, hogy hiába kérdené: hová, meddig kell gyalognia. Felelet helyett csak gorombaságot kapna őrmester ur

Sólyomtól. Erre pedig nincsen semmi szüksége.

Kapitány ur Komorovesák a század előtt lovagol. Sapkája szemére huzva, köpenyge felgyürve. Nem néz se jobbra, se balra, egészen magába van mélyedve, úgy látszik gondolkodik. Most eszel ki valami furfangos csatatervet.

Igy haladnak keresztül két határon. Mikor a harmadikba érnek s még nem állanak meg: türelmetlenkedni kezdenek a katonák s hangosan találgatják: ugyan hova, meddig mennek még?

A hangos szót meghallja Komorovesák kapitány. Bevágja sarkantyuját lóva oldalába s nagyot ránt a kantárszáron. A ló nagyot horkant s dühösen toporzékolni kezd. Komorovesák kapitány pedig hátrafordul és mérgesen kiabálni kezd:

Ujdonságok!

Costüm és Blouskelmék,

Divatflanell és pargetokban.

DEUTSCH DÁVID FIA

divatházában

SZIGETVÁROTT.

**Gazdaságok
figyelmébe!**

Nagy raktár Erdélyi és Pinkafői

takarók és lópokrócokban.

a mely a mi tulajdonunk, mert mi magyarok szereztük azt meg s védtük ezer veszély ellen.

Nincs szükségünk tehát, elsősorban arra, hogy kiméeljük, ha ugyan kimélet az, a miből az illetőkre kár háramlik, az idegenajkuak nemzetiségi érzelmeit. Magyar tanítás, oktatás, magyar nyelv mindenhova, ahová a magyar állam hatalma kiterjed. Elüzni, elkergetni mindenkit és mindent, aki ennek a törekvésnek ellene mer szegülni.

A német idegen nyelvű szinelőadásokat az ország egész területén be kell tiltani. Nincs semmi szükségünk arra, hogy a zsenge s fejlődésben levő irodalmunk és művészetünk a teljes virágzásban levő idegen, de főleg német kultúrával versenybe álljon. Ha az államhatalom gyenge ezen merényletek ellen, álljon a társadalom, mint egy ember tiltakozó szavával ellent s ne menjen oda, sem akkor, sem máskor, mikor magyar előadásokkal akar vezekeim büneiért, ahol a magyarság esküdt ellenségei igyekeznek a magyarság legnagyobb ellenségét a német szót új életre ébreszteni.

A szociálisták leghatalmasabb fegyvere ma már a bojkot! Bojkottal kell kivégezni mindazokat, kik a magyarság, a magyar érzelmek esküdt ellenségeivel egy táborba szállanak. Vesszenek el ők, hogy velük vesszen az a törekvés is, mely hatásában a magyarság kárát, vesztlét okozhatja.

Erős nemzeti érzésünk volt a múltban az, melyen minden ellenséges indulat, mint sziklaszirt a tenger hulláma megtörött. Ezt az erős érzést beleohtjuk ifjuságunk szívébe, hogy az onnan kiirthatatlanul gyökeret verjen s fel vehesse a küzdelmet azokkal, kik a régi kor büns szellemeit igyekeznek halottaikból kiadni.

— Mifele mars ez? Ki a mellet, fel a fejjel! Ugy mentek, mint a hetvenhét-nyolcvan éves vén tót asszony!

A legények egy szempillantás alatt kihúzzák magukat. Kigazitják a sorokat is. Olyan egyenes minden sor, mint a linia. Komorovesák kapitány azonban tovább kiabál:

— Nem jól van! Minden nagyon rossz! Majd kiverem belőletek mindjárt a lustaságot!

És harsány hangon kommandírozni kezd:

— Vigyázz! Futólépésben indulj!

A század megindul s rohan a lucskos, sáros országuton mint a fergeteg. Lóháton rohan utána Komorovesák kapitány, káromkodva, átkozódva. Egyszerre elkiáltja magát:

— Állj!

Ha a nagy nemzeteknél a sovénizmus erény, mely dicséretet, méltánylást érdemel, az nálunk magyaroknál sem lehet bün, sem barbárság, sem semmi egyéb, a mikkel ellenségeink, hogy megfélemlítsenek, megrálgalmazni szoktak.

Magyar érzelmeinkkel ne vonuljunk szegyenkezve félre, hanem igenis tünnessünk mindig, minden alkalommal, amikor csak módunkban van, a hogy hasznára lehetünk vele a magyarságnak, hazánknak s evvel egyben mindjájunknak.

A vértanuk napja Szigetváron.

Október 6.

Az aradi gyásznapi évfordulóját mint már lapunk múlt számában jeleztük, nálunk is kegyelettel ülték meg. Október hó 6-án a plebánia templomban gyászmise volt az aradi vértanuk lelkiüdvéért.

Az iskolákon és középületeken gyászzászlókat lengetett az őszi szellő.

Vasárnap (4-én) este pedig a kath. legény egyesületben Thorma János festőművész „Az aradi 13 vértanu kivégzése” című remek szép festménye virágokkal volt feldisztve és kivilágítva, mellette egy gyászzobogóval. Valóban megható látvány volt ez. Az ünnepély este 8 órakor vette kezdetét amidőn is a dalárda egy része Stefan Gyula karmester kísérete mellett hazafias darabokat adott elő. A Szózat elhangzása után Szabó Mihály szavalt. Bárvárth Gyula pedig alkalmi beszédet mondott. Tóth Lajos ügyvezető elnök tartotta a szép és megható ünnepi beszédet, melyet egész terjedelmében itt közlünk:

Hősök voltak; a győzelemé lett minden hely, a hová léptek. A diadalt úgy termelték, mint sarlós a kékvet. — Azután.

A század meg is áll, csakhogy nem egyszerre csattantak össze a bakancsok. Egyik ebben, másik abban a pillanatban ért össze. Még nagyobb haragra gyullad ezért Komorovesák kapitány. Ujra futtatni kezdi a legényeket s futtatja mindaddig míg őt lova össze nem rázza. Ekkor ujra rendes lépést vezényol s kiadja a parancsot, hogy énekeljenek.

A legények zihálnak a fáradságtól, ha akaráának se tudának énekelni. Észreveszi ezt Komorovesák kapitány. Nem is kíván tőlük már lehetlent. Ugyilátszik megbánta már heveségét. Az utszéi esárdához vezet a századát. És ott borral pálinkával megvigasztalja a legényeket.

Ez a dolog nagyon tetszik a katonáknak s magukba azt gondolják, hogy ezért már érdemes volt idáig fáradni.

meghaltak: . . . óh hogyan haltak meg! Iszonyu volt!

Az a hatalom, mely győzni nem tudott soha, csak orozva gyilkolni, megölette őket s bennök olyan csodás nagyságokat, akikhez foghatót nem tizenhárom, de még egyet sem tud felmutatni egész történelme, egész birodalma. A nemzetbeesület szülte őket, idegen, megalázott nép rabolta el tőlünk nemtelenül.

Hála legyen érte Istenünknek, még ez is hasznára vált nemzetünknek, mert a mai világ egyes rétegeiben embertelen, hontagadó emberek élnek, kiknek nagy szükségük van arra, hogy nagyjaink Golgotájáról löveljen rájuk a világosító és megtérítő fénysugár. Igen, mert ők bebizonyították, hogy az élet csak akkor élet, ha a honszerelemben olvad fel. Ők bebizonyították, hogy a honszerlem ember előtt, még ha az százszor Neró is, nem hajlik meg soha, hogy a honszerlemért a becsstelen megaláztatás becsületté, a bitófa örök dicsőségé, a halál élettel leszen!

Valamikor egy szabadsághősünk seregét árulással megvette az ellenség. Seregének utolsó maradványával elbujdosott. Végre Rodostó lett lakása. Keserveinket elvitte hozzájuk a ránk nyugatról törő vihar, az övéket elhozta hozzáuk a csendes alkonyi szellő, a Márványtenger felől fuvó.

— De ma már itthon vannak! — Azóta, hogy ott elhunytak, valahányszor szabadságunkat veszély fenyegette, felénk szálltak, mintha a Hadak utjának mondája valóra vált volna, eljöttek lelkesíteni, végig küzdeni a nemzet minden harcát, mint Szent Lászlót a Boldogságos Szüz, ugy a későbbi hőseket Rákóczi szelleme lelkesítette. — Kosuthban és tarsaiban a bujdosó Rákóczi és társai éledtek fel; azoknak bátorsága pedig kik a harcban hősileg elhunytak, vagy önzettel türték a kerékbetörést, a bitófát, ti bennetek virult ujra ki — ti csodálatos Tizenhárom!

Igen, mert ezek bátorsága kell ahhoz

Mikor így bortól, pálinkától megvigasztalódtak, maga köré gyűjti őket Komorovesák kapitány s megmagyarázza, mi a mai gyakorlatnak a célja. Ilyen rossz időben kell meglepni az ellenséget, mert az ilyenkor nincs elkészülve a támadásra. Jó időben nem nagy dolog a háboru sem, azért kell hozzászokni a rossz időhöz a katonának.

Megmagyarázza aztán azt is, ami felett az ut javarészen jó hadvezérhez illően gondolkodott, hogy hogyan kell megtámadni az ellenséget, és hogyan kell tönkretenni az ellenséget. Mert még a meglepett ellenséget sem lehet ugy bolondjában megtámadni és ugy rendes szokas szerint agyonlőni vagy agyonütöni.

Ezt magyarázza másfél óra hosszáig a legényeknek, akik természetesen semmit sem értenek az egész beszédből, csak azt tudják

MIÉRT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószer.

A mohai Ágnes forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyuvíz: dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvószer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszernél fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légsző-, húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, magkíméltettek azok, akik főzőnséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfeltevesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesters gesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; ugy hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben,

igyunk mohai
igyunk mohai
igyunk mohai
igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légútról szabadulni akarunk
forrást, ha a vesebajl gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajektól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Kedvelt borvíz

hogya ne csak életünket, de becsületünket is feláldozzuk. Ez megvolt Ti Bónnetek, kiket mint Laokont és fiát a kígyó — az álnok — egy szorítással, a tehetetlen uralomvágy, a kereszténytelen kegyetlenség — az álnok — szinte egyszerre, egy órában gyilkolt meg!

Legyen szabad itt közbevetőleg megjegyezni, hogy valamennyien igénybeveték a vallásvigaszt. A papiállás küldte nekik e gyönyörű enyhülést, a melynek nem egy tagja a vérpádon szintén a népszabadság, Kossuth nevével halt meg. Igen e csodás Tizenhárom nagyon jól tudta, hogy mi enyhítheti egyedül a legnagyobb keservet és éreztek, hogy az őket a végső pillanatkig elkísérő hit által fentartott, megtermékenyített honszerelm állítand nekik már itt a földön elmulthatatlan emléket. Igen az igaztalanság kiölköje — a vallás — az a szabadság, mely egyetlen embert sem enged eltiporni, annál kevésbé egy nemzet véren szerzett szabadságát, egyedül ez tudja letörni lelkünkön a szenvedélyek nyugzó rabszolgabilincseit, ez alkothat a kevély császárokból, és királyokból meakulpázó bűnbánókat!

Ez a haladás legnagyobb tejútja! most is midőn hazánk egyetlen óriási nyílt seb, ez az egyetlen balzsam. Ne feledjük, hogy a Lykurgusok, Szalonok törvényei, a vérszerződés, az alkotmányok és népszabadságok ledőlnek, hol a vallás, mint eleven élet — nem uralkodik.

Ott a rabság törvényé, ott a jog a gyilkos erőnek rabszolgájává leendő. Azért haltak meg e hitvallásos hősök oly önfeláldozón, annyi büszkeséggel hazajukért, mert nem féltették hazájukat a hazákat alkotó Isten szerelmétől. Ők tudták, hogy addig lesz a haza szent a magyar előtt, még szent előtte a hazát sirató Megváltó Isten.

E hitvallásos hősök nevével közeli rokonságban vagyunk Magyarország átalakulásá! Az ő vérük volt az igazi ébresztő! Akkor biztosan látta már a nemzet apraja-nagyja,

hogya szentségesek a megelőző év vivmányai mert szeplőtelen vér és élet áldoztatott fel értük.

Mi is volt e nemzet az ő harcuk előtt!? A kiváltságok és rabság elleatétei által szétdarabolt tömeg, önálló kormány nélkül; idegen hatalomnak meghódolt tartomány meddően panaszkodó országgyűlés; a művelt világtól elmaradt, elzárt nép olykor ébredő, egyesekben villany fényvel égő, de a sokaságot át nem ható nemzeti öntudattal!

A Tizenhárom pedig éppen azért harcolt, hogy egységes nemzet legyünk, egyenjogú polgárokból alakult szabad nemzet, melynek képviselote döntő hatalom legyen; mely az összes művelt nemzetek méltó testvérének, önálló államnak érezze magát; e tudattól áthatva intézze sorsát!

No és, ha nem úgy lett, ha vérük szinte hiába folyt, annak nem ők, hanem a gyenge utókor az oka.

Nem enyhülhet a haza bánata, nem fejlődhetik a népszabadság nemzetbiztosító sáncaiban, ha a hazaszeretet pusztá műlvezet nálunk, egyes alkalmakkor a ruháink ékes cifrasága.

Tetterős hazafiságra van szükségünk! Ma azonban nem halállal, hanem étellel, de feltűnően munkás étellel szolgálhatjuk a hazát! Irtsuk ki a gyomot közülünk, ne szóval, hanem azzal, hogy a hazafiatlan és ezzel már erkölcstelen mereg terjedéséhez szükséges anyagi, szellemi erőket megvonjuk!

Ha majd meglesz — mint Norvégiában — minden családi tüzhelynek erkölcsös és ezzel már hazafias irányu kiseded könyvtára, ha majd mindenki becsületes napi olvasmányt választ: ha majd azok közé állunk, kik nem ijednek meg a fekete és konzervatív jelzőktől és más hasonló szószaporitástól, kik a hazát a hit harmatával akarják termékenyíteni, az erkölcscsel fentartani, a szenvedő kisparos, kisbirtokos és munkás osztályokat nem osztálygyűlölet, nem

rablás, nem dinamit, hanem tisztas küzdelem, a szövetségrehívás által boldogabb jövőhöz segíteni, hogy minél több hűséges, meg nem vehető gyermeke legyen e hazának, akkor leszünk méltó tisztelői a halhatatlan Tizenháromnak.

Az elhangzott hazafias beszéd és a dalár a éneke után a közönség körülbelül éjfélig együtt maradt.

H I R E K.

— **Személyi hir.** *Kapotsfy* Jenő Somogyvármegye főispánja tegnap este városunkba érkezett, hogy a helybeli főszolgabírói hivatalt megvizsgálja.

— **Adományok.** A szigetvári ref. imaházára Mészáros János tótszentgyörgyi ref. lelkész 2 K és a tótszentgyörgyi ref. egyház szintén 2 koronát adományozott.

— **A vasárnapi munkaszünet a postán.** *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter legújabb intézkedésével a postán az eddig megállapított vasárnapi korlátozott fölveteli szolgálati időt október 1-től kezdve a naptárban piros betűvel jelzett összes ünnepnapokra kiterjesztette. Nagyobb vidéki kincstári hivatalokban, ahol a helyi méltánylást érdemlő körülmények ezt igazolták teszik, az igazgatóság elrendelheti, hogy a különben munkaszünetes ünnepnap délutánjának bizonyos meghatározott órájában az ajánlott levelek fölvetessenek.

— **Lopás.** Már hosszú idő óta járt be báró Biedermann R. nagybirtokos n. lukafai szőlőtelepében levő vizszivattyú gép házába *Méhész* József községi kanász és onnét több értékes gépszíjjat ellopott.

— **Goromba férj.** Mint tudósítónk jelenti *Pelőcz* István nagybajomi lakos f. hó 3-án ittas állapotban tért haza s feleségét, ki ezért őt megfedte, úgy megverte, hogy szegény asszony ágyban fekvő beteg lett. A brutális férjet a bíróságnál feljelentették.

belőle, hogy az ellenséget nem úgy kell agyonütni, ahogy ők akarják, hanem úgy, ahogy Komorovcsák kapitány akarja. Ebbe pedig belenyugszanak. Mert nekik ugyan mindegy, hogy így vagy úgy hal-e meg az ellenség. — Magyarozatát ezzel fejezi be Komorovcsák kapitány.

— Mégértettetek, amit mondtam? A ki nem értette meg, az jelentkezék.

Mind hűségesen rá mondja, hogy megértette. Csak *D. Kiss* János a baptista tekintetett úgy széjjel, mintha sokat nem értett volna meg a beszédből.

— Te tán nem értetted meg *D. Kiss* a magyarozatomat? Kérdezte tőle Komorovcsák kapitány.

— Nem értettem meg egészen, kapitány urnak alásan jelentem. Komorovcsák megvetőleg végignézte a legényt s csak ennyit mondott neki:

— Na hallod, te nagyon nagy számár lehetsz, ha még az én beszédemet sem érted meg.

— Után őrmester ur *Sólyom* felé fordult:

— Őrmester, legyen gondja rá, hogy ez a gyöngé elméjü ember is megtanulja,

amit mondtam. Két hétig minden reggel, minden este mondassa fel vele, amit most elmagyaroztam, mert azt úgy kell tudni, mint az apostolok tudták a szentírást.

Aztán újra lovára ült Komorovcsák kapitány, újra összeállt a század, s vig nótázás mellett indultak hazafelé. Mikor a nótázásba belefáradnak, elkezdik a füttyülést. Velük füttyül a kapitány ur is, s eközben észre sem veszik, hogy hazaérkeznek.

Csupa víz, csupa sár valamennyi. Ember, felszerelés egyaránt. Ez még nem volna baj, de nagy baj az, hogy ruhát, felszerelést rögtön tisztára kell takarítani. Olyan tündöklő tisztára, hogy a délutáni viziten hibát ne találjon benne Komorovcsák kapitány.

Mert délután még vizitet tart a kapitány ur. Ettől irtózik legjobban a katona.

Mi a vizit?

Olyan ténykedése Komorovcsák kapitány urnak, mikor rendesen pocsékká szidja, fegyelmi büntetéssel sújtja a katonát. Megvizsgálja a szobákat, fegyvereket, ruháinkat, rendben van-e valamennyi.

A szobában az ágyak reglana szerint állanak-e egymás mellett, rendesen vannak-

e az ágyak megvetve, nem poros-e valahol az ágy alja, s hogy előírás szerint van-e a katona ruhája az ágyfeletti polcra rakva.

Nincs-e a nadrág a blúz fölé téve, s nem áll-e ferdén a csákó, vagy a csákó rózsája.

Gondosan megnézi az ágy alját is, s jaj annak a legénynek, akinek bakkancsa orrával kifelé fordítva kandikál ki az ágy alól.

Ez már rettenetes fegyelmi vétség. Mert azt mondja az előírás, hogy a bakkancsnak sarokkal kifelé kell az ágy alatt elhelyezve lennie, és pedig úgy, hogy se kiljebb, se beljebb ne legyen mint az ágy oldalának széle. Vonalzóval, zsinorral, kell ezt kimérni, hogy hiba ne legyen benne.

Ez a vizsgálódás igénybe vesz rendszerint egy pár órát. S ez alatt az idő alatt ágya mellett folyton haptákban áll a katona, s úgy hallgatja kapitány ur Komorovcsák kiabálását. Ilyenkor mindig mérges a kapitány ur. Majd megeszi az embereket. Most pedig a szokottnál is mérgesebb.

Ugyan mi hozta annyira indulatba? Őrmester ur *Sólyom* bizonyosan tudja, mert

— **Tűz.** Folyó hó 3-án este 6 óratájban **Bolí** János poklói lakos pajtája és istállója porrá égett. A kár 800 korona, de 600 korona a biztosítás révén megtérül. A tűz keletkezése pontosan meg nem állapítható.

— **Somogy megyét nem darabolják fel.** Hát ebből nem lesz semmi. **Andrássy** Gyula gróf belügyminiszter kijelentette, hogy a megyéket nem bántja és új megyék alakításáról szó sem lehet. Ez a miniszteri kijelentés helyeslést keltett a függetlenség klubban.

— **A mértékhitelítő hivatal állomositása.** A belügyminiszter egy ma érkezett leiratában értesíti Somogy megye alispánját, hogy a mértékhitelítő hivatalokat kivéve a községek kezeléséből és azokat állomositja. A hordóhitelítési hivatalt pedig hordójelzés címmel ellátva, továbbra is a községek kezelésében hagyja. A miniszter ezen rendelkezése jövő január 9-én lép életbe.

— **Az ipar és kereskedelmi kamarai tagok választása** f. hó 14-én lesz és pedig reggel 9 órától déli 12-ig. Délután 3-tól este 6-ig, a városház tanácstermében. — A kereskedők és iparosok két-két kamarai tagot választanak, kik közül azonban egy-egy rendes és kettő pedig póttag lesz. Választható minden önálló iparos és kereskedő aki polgári jogainak élvezetében van s legalább egy éve a kamara területén lakik. Továbbá a keresk. és iparos részvénytársulatok választhatók, ugyan ezek közül aki 3 év óta önnálló. Azon választónak, ki az összeírásból kimaradt és választó képességét a bizottság előtt adókönyvecskével igazolja, választói joggyakorlata szintén megengedhető. A választás előszóval, vagy szavazólapokkal történhetik és szavazni csak személyesen lehet.

— **Tolvaj cigány lányok.** Nagy Katalin 18 és **Horváth** Zsófi 16 éves bécsi cigánylányok a napokban **Mátyás** Dániel patai lakos kárára több ruhaneműt elloptak. A csendőrség letartóztatta őket.

— **Szociálista népgyűlés** lesz ma délután fél 5 órakor a Kossuth-téren a következő napirenddel: Az általános és titkos választói jog. Előadó dr. **Hajdu Gyula** (Pécsről.)

— **Betört a saját préházába.** Nem mindennapi eset történt a napokban. **Domján** József hobbi lakost pazarlásért gondnokság alá helyezték és ezért saját préházából is mely felesége gondozására lön bizva, ki lett tiltva. Ámde a bírósági tilalmat Domján nem respectálta, hanem egyik szép napon az ajtót kifürészélte és így behatolván a pinczébe, onnét 106 literes hordó bort elvitt. A csendőrök elfogták és betöréses lopásért feljelentették a bíróságnál.

— **A büntetőnovella.** Október hó 1-én lépett életbe az 1908. XXXVI. t.-c. az új büntetőnovella. Főbb rendelkezései: a feltételes elítélés, továbbá, az hogy a csalást ezentul hivatalból üldözik, tehát a feljelentést visszavonni nem lehet és végül a leánykereskedés meggátlása szempontjából nevezetes a IV. fejezet, mely szerint a kerítés vétséget, azaz büntetett képez, és az első esetben 5 évig, az utóbbi esetben 5-től 10 évig terjedhető fegyházbüntetés jár érte.

— **Bicskázás a kukoriczafosztáskor.** **Kusz** József darányi polgár házában bor, pálinka és zeneszó mellett vigan voltak a kukoriczafosztók férfiak, menyecskék és lányok. Hangzott is a nóta a csendes éjszakában. Vidám dévajkodások mellett szaporán repült a piros tengeri cső a garmadába. Éjfélre vége volt a mulatságnak. Bizony kissé kábult fejjel mentek haza a legények, kik közül **Vörös** János és **Nagy** János felszögiek találkoztak az utcán a szintén kissé ittas állapotban levő **Szalai** Jóskaival, ki velük szóváltásba keveredett, de rajt vesztett, mert megbicskálták Szalait, de hogy melyik a kettő közül azt nem tudni, mert tagadnak. Az eset a bírósághoz került.

— **Utonállás.** Kaposvári levelezőnk írja, hogy **Patezai** Sándor csokonyai lakos f. hó 2-án este, midőn már sötét volt megles-

te mikor megy haza nagybátyja **Patezai** József a kit régi haragból kifolyólag, midőn az haza akart menni, egy doronggal ugy fejbe vágott, hogy az eszméletlenül vérbe borított fejjel az árokba esett. A járókelők találtak rá és beszállították a kórházba. — **Patezai** Sándor a kaposvári járásbírósnál leván tartóztatva.

— **Nagyértékű ajándékot** ígér olvasóinak a közelgő karácsony alkalmából a „**Budapest**“ pol. napilap kiadóhivatala. A legnagyobb magyar költők egyikének **Vörösmarty**nak válogatott költeményeit. A **Vörösmarty album** művészi kivitelű rajzokkal, a költő életrajzával, eredeti kézírásán k faksimiléivel, az eddig megjelent emlékművek ismertetésével és a Budapesten felállított emlékszobor hű lenyomatával pazar kiállításban jelenik meg, igazi disze lesz minden intelligens ember asztalának. A „**Budapest**“ rondes előfizetői ingyen kapják, az ujonnan belépők abban az esetben, ha legalább egy fél évre egyszerre fizetnek elő és további fél évi előfizetésre kötelezik magukat. A „**Budapest**“-et külön dícsérni felesleges különösen ma midőn több mint 30 éven át hirdetett eszméi meg valósultak és a független 48-as párt viszi a vezérszerpet. Munkatársai a legelső írók és politikusok, azért hiri a legfrissebbek és legmegbízhatóbbak. Minden rovata a legnagyobb gondnal van szerkesztve ugy, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíti. *Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a „Budapest“ kiadóhivatala Budapesten, IV., Sarkantyus-utca 3.*

G S A R N O K.

Szerelmes történet.

Nyitány.

Egy este belibbent szobamba Ámor. Mesés szép nyári éjszaka volt. Én szivarozva ültem a hintaszékemen s arcom veritékével kerestem a kenyeremet. T. i. verset irtam.

Tehát a nyitott ablakon beröppent hozzám Ámor. Ezt önök nem fogják nekem

no ezt megemlegeted.

Bizony meg is emlegeti holta napjáig. A kapitány ur irgalom nélkül kikötötte. Két órahosszat állott lábujhegyen az áristom falába vert karikán felhuzva. Rettenetesen szenvedhetett, mert belekékült. belezöldült és elájult. Ekkor egy dézsa vízzel leöntötték s mikor magához tért, újra felhuzták. A pokol minden kínját, fájdalmát átélte, átérezte egy negyedóra alatt.

— **Hazudsz-e még többet, család-e még édes anyádat?** kérdezte tőle a kapitány ur.

A legény sirni kezdett és esküvel fogadta, hogy nem, mire Komorovcsák megbocsájtott neki s beszüntette a további torturát.

De az özvegy asszonynak levelet irt.

Megírta neki, hogy a fia haszontalan gazember, aki nem érdemli meg, hogy aggodjon miatta, nincs semmi baja és pénzre sincs szüksége. Kap minden napra hat krajcárt. Elég ez a katonának.

A haszontalan Miskának meg sok is.

És miután jól lehordotta Kolozsi Miskát, visszaküldötte az özvegy anyának az öt forintot.

ő is sokkal mérgesebb a szokottnál.

Bizony nagy oka volt a kapitány ur haragjának. Amint infanterist Kolozsi ládáját vizsgálta, meg akadt a szemé egy levélfogalmazványon és egy 5 forintról szóló utalvány szeleten. A levelet anyjának írta Kolozsi Mihály, az utalványt az anyjától kapta válaszkép a levélre. A levél így hangzott:

Kedves jó anyám!

Nagyon rossz élet van itt. Nem is tudom már, hogy kibírom-e. De az bizonyos, hogy ha kedves édes anyám nem nézné, bizony már rég beugrottam volna a Doppelreibe. Most eltörtem az Indibláncot és öt forintot kell érte fizetni. Kérem kedves anyám, küldje el nekem az összeget, hogy megfizethessem, hogy meg ne tudja a kapitány ur, aki nagyon rossz ember, mert különben jóéjszakát kívánok mindenkinek és beugrok a Doppelreibe.

Szerető fia:

Kolozsi Mihály.

Ez a Kolozsi Mihály szabólegény volt otthon. Anyja pedig szegény özvegy asszony aki mindennap megsiratja katona fiát. Mikor ezt a levelet megkapta, hangos zokogásra fakadt aztán sietve összeszedett minden kraj-

cárt, szaladt vele a postára, nehogy beleölje magát szegény Miska fia a Doppelreibe.

Mit tudta az ő szegény feje, mi az az Indiblánc meg az a Doppelrei?

Szentül meg volt győződve róla, hogy valami nagy folyó, amely tul Bosnyákországon a tengerbe szakad.

De honnan is tudta volna szegény, hogy a Doppel Reihe tulajdonképpen kettősrend, melybe kommandó szóra ugrik bele naponkint háromszázhatvanhatszor a katona? Ő nem volt katona soha, boldogult ura sem volt az, német szót pedig Szt-Andráson csak a zsidó kocsmárosból lehet hallani.

Elküldte a pénzt Miska fiának.

Erről tanuskodik az az utalvány szelet melyet most vett kezébe Komorovcsák kapitány. Ezen arra kéri a szegény anya Miska fiát, hogy megküldi a pénzt csak a jó Isten szerelméért bele ne ugorjon a Doppelreibe.

Rögtön abbahagyta a vizitet Komorovcsák kapitány s elővette Kolozsi Mihályt. Ez tudta már, hogy a kapitány ur mindent tud. Szeretett volna a föld alá bujni szegyerében.

— **Hát te ilyen gazember vagy?** Igy lopod család a te szegény édes anyádat!

elhinni, de arról én nem tehetek. Tanukkal nem tudom igazolni a látogatást. Mert Amor mostanában csak négy szemközt jelenik meg a versíró poéták előtt. A hol ketten vannak együtt, ott ő már mai napság ritkán van jelen. Különösen ritkán van jelen, ha ez a kettő férj és feleség.

— Mi lelt, Istenkém? — kérdeztem a a hajthatatlan görög fiút, a mint a divánom sarkába kuporodva, busan hajtogatta tenyerébe göndörfürtös fejét.

— Azon szomorkodom, — felelt az isteni kis szárnyas, hogy ma már nem úgy van, mint régen.

— Miért ne volna úgy?

— Például most jövök egy házaspártól. Azok igazán tiszta szerelemből házasodtak. Soha olyan mézesheteket, aminőt azok eltöltöttek. Azt már én is megsokaltam. S még most is forrón szeretik egymást, — de hát elszegényedtek. Nem maradt egyebük, csak a nagy szerelmük. S szörnyű szerencsétlenségnek érzik magukat.

— No hát én más példát mondok neked, Amor. Nézz csak a szemben levő ház első emeletére, a hol oly világosak az ablakok. Bizonyosan estély van az új képviselő urnál. Látod, ennek az embernek, a ki apró ügyvédecské volt a vidéken, semmi tehetsége és tömérdek ellensége van. A tehetség nem vitte előre, az ellenségei pedig hátrafelé húzták. S ez az ember ma mégis szerencsés és boldog. S egyedül a felesége szerelme tette boldoggá.

Amorka szeme felragyogott:

— Annakra szereti a felesége.

— No, nem őt szereti. Hanem a főispánt szerette és a főispán megválasztatta az urát képviselőnek. Látod, hogy ma is úgy van mint régen volt. Ma is a szerelem teszi az embert boldoggá...

Sas Ede.

Közgazdaság.

Őszi vetéseink felsegélyezése.

Igen gyakori eset az minálunk, hogy az őszi vetések a tél zord fagyja által sokat szenvednek, a mely körülmény tavasszal rögtön észlelhető, mert az ilyen vetések lassan indulnak meg, gyéren fejlődnek s nem bírnak azzal a szép, élénk u. n. elevenzöld színnel, mint az a jól áttelelt vetéseknél tapasztalható. Ennek mindig az időjárási viszonyok az okai ugyan, de a gazda is többé-kevésbé kezében tartja mindazon eszközöket, a melyek segítségével a meg nem felelő zord száraz télnek a növényzetre gyakorolt káros hatását csökkenteni módjában van.

Mindenekelőtt a vetésnek helyes időben való eszközlése nagy fontossággal bír, mert a különböző növények különböző fejlettségi fokot is igényelnek arra nézve, hogy

a telet minden baj nélkül kibírják. Kellő módon megmunkált és előkészített talajba vessünk csak, vegyük tekintetbe az egyes növények talaj iránti igényeit (pl. a rozs vetésre ülepedett talajt kíván) könnyebb talajok tulságos fellazításától óvakodjunk, esetleg túllaza talajoknál vetés előtt hengereztesünk, a mivel ki lesz kerülve a tulságos mélyrevetés, egyszóval lehetőleg oda kell hatni, hogy a növények megerősödhesse és így kerüljenek a télbe.

Ha azonban a vetés idejének megválasztása s a vetési munkálatok helyesen hajtottak végre s mégis beállt azon állapot, hogy a tél fagyja a vetéseket veszélyezteti arra nézve is kezünkben vannak azon eszközök, a melyeknek alkalmazása által segíthetünk s normális fejlődésre bírhatjuk őszi vetéseinket. A fagy káros hatása rendszeresen akkor következik be, ha a növények hótakaró nélkül telelnek ki, ha változik az időjárás a mi különösen tavasszal okozhat nagy károkat azon esetben, ha az olvadás lassan történik, nappal olvad, éjjel fagy, a mi a legtöbb esetben a vetések felfagyását fogja eredményezni. Ezen baj ellen a vetéseknek nehéz hengerrel való hengerezése által segíthetünk.

A rosszul áttelelt vetések felsegélyezésére igen hathatós eszközök továbbá a műtrágyafélék közül a chilisalétrom és kén-savas-ammóniák, melyeknek alkalmazásával elérjük azt, hogy gyenge kinézésű vetéseink labrakapnak s rendes fejlődésnek indulnak. A növények által könnyen felvehető nitrogéntrágyák alkalmazása ilyen esetben tehát felette kívánatos, mert a növény gyorsan indulva fejlődésnek több ideje is van szervezetének felépítésére. Katasztrális holdanként a chilisalétromból 50—60 kgr. azon mennyiség, a melylyel gyenge vetéseinket normális fejlődésre bírhatjuk.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabonakeresk. jelentése szerint.

Arak 50 kilogramonként értetődnek.

Szigetvár, 1908. október 9-én.

Buza új	—	10,60	10,80
Rozs	—	8,70	8,80
Árpa	— új	7,—	8,—
Zab	—	7,30	7,50
Tengeri csöves	—	8,—	

Kiadja a szerkesztőség.

Tanuló felvétetik Benked József

divatáru üzletében Szigetvár
(Niesovics-féle ház).

**Egy irodai
Wertheim pénzszekrény**
jutányos árért eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

50 pár fajtisztá

tiszta fehér páva és fajtisztá gimpli galamb páronként 2 Kor. eladók. Az összes egyszerre való átvételnél olcsóbb ár.

Rendelést fel vesz a kiadóhivatal.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet
sérvbajosok ferdénntettek és amputáltak részére.

Budapest,

IV., Kossuth Lajos-utca 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésre áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők
már 5 koronától felfelé.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb tiloktartással eszközöztetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségben, orvosiilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatanként 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége“ című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezeléseivel foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

Akar

Szigetvár és vidékén, de máshol is, vevőképes közönség között vásárlókra szert tenni? Akar kevés

pénzt áldozni és ezért busás

kárpótlásban részesülni? Akkor hirdessen a „Délsomogy“-ban és sok pénzt fog

keresni és az

eredménnyel nagyon meg lesz elégedve.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy **Julius hó 1-étől férfi- és női szabó üzletemet a Niesovics-féle házba helyeztem át.**

Osszi és téli idényre! Magyar, Angol és Francia divatszövetek a legfinomabb minőségben raktáron vannak. Elvállalom mindennemű **férfi öltönyök és női costumök** készítését a legegyszerűbbtől a legmagasabb igényeknek megfelelően is. A t. közönség pártfogását kéri tisztelettel

Faragó Károly

férfi és női szabó
Szigetvár,

Vidéki megrendeléseknél próba nem szükséges.

BITUMINA tetőfedőanyag

tiszta bitumenből készített valódi aszfalt tetőlemez, tartós, tűzbiztos, szagtalan kátrányozást vagy egyéb mázolást nem igénylő BITUMINÁVAL fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitűnő védelmet nyújt, a nap melege ellen Bitumina régi zsindelytetők átfedésére is kiválóan alkalmas.

Csakis védjeggyel ellátott tekercseket fogadjunk el.
 Gyári tőraktár Szigetvár és vidéke részére: SINGER ÁRMIN fakereskedésében Szigetvárott.

Dr. Gál Jenő

fogorvos

PÉCS, Király-utca 7.

Müncheni és párisi tanulmányutjáról visszatért szendelését ismét megkezdte. Műtermében a legújabb rendszerű fogorvosi műveletek végezhetnek.

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

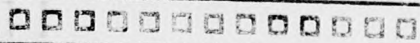

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappannal

tisztítunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányosának eredménye. Mosóereje rendkívül, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondossággal szükségeltetik.

Értesítés!

Tisztelettel tudatom Szigetvár és környéke igen tisztelt közönségével, hogy a pécsi Ferenc-József fürdőből október hó 1-én kiléptem és ajánlom a t. urak és hölgyeknek **tyukszem vágásra.**

Szigetváron mindenmásodik vasárnap délelőtt 10 órától délután 2-ig urakat fogadok a **Korona szállodában.** Két órányul esti 6-ig hölgyek kívánságára házhoz is megyek. — Működésemet a mai vasárnapnal kezdem meg.

A t. közönség szíves pártfogását kérve vatyok teljes tisztelettel

Kohlhof Frigyes.

Az „Üstökös“

a legjobb magyar viczlap.

■ Hetenkint 20 oldal, színes képek. ■

Minden új előfizető, ki most fizet elő az „Üstökösre“ ha csak 1/4 évig is ingyen kapja a tavalyi 1907 évi teljes bekötött évfolyamot, csak a bekötésért számítunk fel 2 koronát. — (Kivánatra megküldjük az 1908. január 1-től megjelent számokat is 3 koronaért).

Előfizetési árak:

1/4 évre (okt.—dec.) 3 kor.

1/2 évre . . . . . 6 kor.

1 évre . . . . . 12 kor.

Utalványeim: Üstökös. Budapest V.

Nick Carter

amerikai legnagyobb detektíve

Buffalo-Bill

amerikai nemzeti hőse rendkívül érdekes szíró füzetek

kaphatók:

1 füzet 15 kr.

Kozáry Ede

könyv-és papirkereskedésében

Szigetvár.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH®
 Budapest, Váci-körút 63,
 által a legújabb árak mellett ajánljuk:
Locomobill és gőzcséplőgépek,
 szalmacséplőgépek, jármű-cséplőgépek, lóharc-cséplők, tisztító-pesták, kondolyozók, kanzáló- és szatógépek, szénnyújtók, üzemek, szivattyúk, Planet Jr. kapálók, szeszknyűgék, repavágók, kukorica-moreszók, csatlók, örlőmalmok, egyetemes acél-csák, 2- és 3-vasú csák és minden egyéb gazdasági gépek.

BOHN M. és TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN.

Alapítatott 1864. — Legelőkelőbb referenciák — Alapítatott 1864.

50 millió évi gyártás.

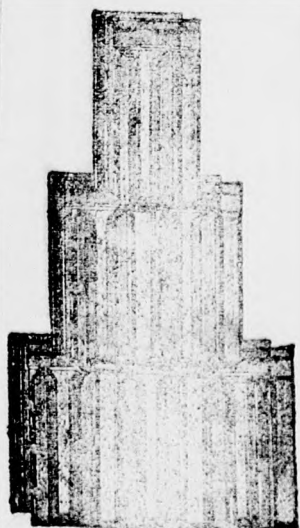
a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből

VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

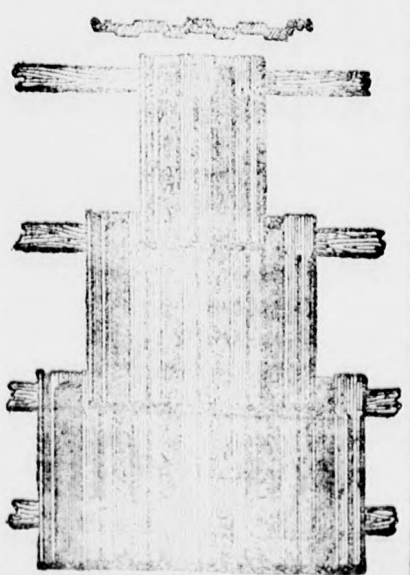
GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedő cserepek. Legelőkelőbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve

Képviselve: Singer Ármin fakereskedő által.

Nagykikindai gyártmány. Bohn-féle szab. biztonsági átfedőcserep 227 szám.

Zsombolyai gyártmány. Szab. biztonsági préselt átfedő cserep 253 szám.

Nyomatott Kozáry Ede nyomdájában Szigetvár.